

בע"ח (נצרת) 40651-01-13 - ירמיהו אלימלך ואח' נ' מדינת ישראל

בע"ח (נצרת) 40651-01-13 - ירמיהו אלימלך ואח' נ' מדינת ישראל מחוזי נצרת

בע"ח (נצרת) 40651-01-13

1. ירמיהו אלימלך

2. חנן אלימלך

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

[27.02.2013]

בפני כבוד סגן הנשיא, השופט - תאופיק כתילי

החלטה

1. לפני בקשה לעיון בחומר חקירה, לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ").

2. כנגד המבקשים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"); ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק.

כתב האישום מפרט מעשי אלימות ואיומים שנקטו, לכאורה, המבקשים כנגד המתלוננים הגרים בשכנות להם, וזאת על רקע סכסוך ששרר ביניהם. במענה לכתב האישום מסרו הנאשמים כי המתלוננים הם שהחלו בהתקפה, וכן כי המתלוננים ידועים כאנשים אשר נוטים לפתור סכסוכים בכוח הזרוע.

3. המבקשים טוענים כי יש מקום לאפשר להם לעיין בגיליונות המרשם הפלילי של המתלוננים, לרבות תיקי פ"א, הכוללים תיקי חקירה שנסגרו ותיקים תלויים ועומדים, ככל שישנם. לדברי הסנגורית, לאור מהות האישומים וגרסתם של המבקשים כי המתלוננים הם שפתחו בתגרה, מתקיים מבחן הרלוונטיות לעניין בתיקים הסגורים, שכן יש בחומר זה להשליך על קביעת מהימנותם של המתלוננים.

4. המשיבה מתנגדת לבקשה. לטענתה, גיליון המרשם הפלילי של המתלוננים אינו כולל מידע רלוונטי למשפטם של המבקשים, וכן כי באפשרות המבקשים לעמוד על אמינות המתלוננים באמצעות חקירה נגדית.

באופן פרטני לגבי תיקים סגורים ותיקי מב"ד, המאשימה סבורה כי מאחר ובית המשפט אינו נמנה בין הגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981 (להלן: "חוק המרשם הפלילי"), הוא אף אינו רשאי להתיר לראיה שכזו לבוא בין כתליו, מן הטעם שתיקי חקירה שאין הרשעה בצידם אינם עומדים במבחן הרלוונטיות לאישום ואינם עומדים בדרישת הקבילות. דיון והכרעה

5. בית המשפט העליון, בבש"פ 5881/06 שלמה בניזרי נ' מדינת ישראל (07.02.07) (להלן: "עניין בניזרי"), אימץ חמישה קריטריונים לבחינת מידת הרלוונטיות של הרשעות קודמות לבירור מהימנותו של עד, וזאת תוך קביעה כי פסיקתו מצומצמת לתיקים שהסתיימו בהרשעות ולא בתיקים סגורים או תיקי מב"ד.
- במקרה דנן יש להדגיש כבר עתה, כי בשונה מעניין בניזרי, הדיון כאן יעסוק בשאלת התרת העיון ברשימת התיקים הסגורים בלבד, שכן בכל האמור להרשעות קודמות גיליונו של אחד המתלוננים "נקי" וגיליונו של השני כולל הרשעה בעבירה שאינה רלוונטית לאישומים כאן; ובאשר לתיקי מב"ד, התיק היחיד הנו תיק החקירה הנוגע לאישומים כאן, ולגביו אין חולק כי מדובר ב"חומר חקירה".
6. באשר לתיקי חקירה סגורים, בתי המשפט פסקו בעבר כי אין מקום להתיר את העיון בהם, משום שהם אינם מכילים ממצאים פוזיטיביים ומשום שהפוטנציאל הראייתי הגלום בהם הוא אפסי, כשמנגד, הפגיעה בפרטיות העד היא רבה (בג"ץ 233/85 אל הוזייל נ' משטרת ישראל, פ"ד לט(4) 124 (1985); בש"פ 9322/99 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 376 (2000)). העיון בתיקים סגורים אינו מגלם רק פגיעה בפרטיות שיש בה לחבל בסיכויי שיקומו של אדם, כפי שנאמר לגבי העיון ברישום הפלילי, אלא כולל מידה לא מבוטלת של פגיעה בשמו הטוב של אדם, שהיא חמורה שבעתיים כאשר מדובר בתלונות בלבד אשר הליך בירורן לא הניב כתב-אישום. זאת להבדיל ממצבים בהם הפגיעה בפרטיות או בשם הטוב מקורה במעשיו של העד, לגביהם קיימת קביעה שיפוטית חלוטה ולפיה הוא אכן ביצע את המעשים.
7. כפי שאמרתי במקום אחר, בכל הקשור לשאלת היחס בין קיומם של תיקים סגורים למידת המהימנות של עד זה או אחר, יש לתהות מה טעם יש באבחנה בין מורשע לבין חף מפשע אם נאשר את הקביעה ולפיה תיק סגור הוא רלוונטי לשאלת מהימנותו של אדם כעד. קביעה שכזו מעוררת לטעמי בעיות מורכבות, יוצרת פגיעה לא מידתית בזכותו של אדם לפרטיות ולשם טוב, ובמידה רבה פוגעת באבחנות עליהן בנויה שיטתו המשפטית, ועל כן אין לטעמי לאשרה ככלל גורף.
- יחד עם זאת, ראוי להדגיש כי ייתכנו מצבים בהם יישומו של מבחן הרלוונטיות יוביל למסקנה כי יש לאשר את העיון בתיקי חקירה סגורים, ובלבד שמדובר ב"צרכי ההגנה הלגיטימיים" ולא במסע דיג ספקולטיבי (בש"פ 5766/10 אמיר נפע נ' מדינת ישראל (02.09.10)).
8. במקרה דנן, במסגרת קו ההגנה בו נוקטים המבקשים הם מתארים את המתלוננים כאנשים אלימים, וככל הנראה מבקשים לחזק רושם זה באמצעות הפניה לאירועי אלימות קודמים שנחקרו על-ידי המשטרה. דעתי היא כי מדובר ביריעה רחבה למדי אשר אינה נוגעת באופן ישיר לאירוע המתואר בכתב האישום, ושהפוטנציאל "ההגנתי" שלה הוא ערטילאי בלבד. בעניין זה נאמר בבג"ץ 620/02 התובע הצבאי הראשי נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד נז(4) 625: "בבחינת הרלוונטיות של החומר לאישום, אין בית המשפט צריך להביא בחשבון אפשרויות הגנה ערטילאיות שאינן נראות לעין, ואל לו לתת ידו ל'מסע דיג' שאין רואים את תכליתו המעשית."
9. עוד יש לציין, כי צודקת המשיבה בטענתה לפיה חל על סוגיות אלה הכלל בדבר סופיות תשובות העד ב"נושאים צדדיים", ושעל-פיו תשובות המתלוננים בשאלות שתכליתן לערער את מהימנותם כעדים, וכאשר הן מתייחסות לאירועים שאינם נוגעים במישרין להליך הנדון, יתקבלו כ"סופיות" ולא יתיר בית המשפט הבאת ראיות להזמתן (ראה בעניין זה: ע"פ 556/74 פדידה נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 387, 392 (1975)). מכאן, שלא יצמח להגנה יתרון רב מחשיפת תיקי החקירה הסגורים.
10. לסיכום, נראה לי כי באיזון שבין זכותם של המתלוננים לפרטיות ולשם טוב לבין זכותם של הנאשמים להכין הגנתם כראוי, גוברת במקרה דנן זכותם של המתלוננים, וזאת בהינתן כי מידת הרלוונטיות של החומר לאישומים היא קלושה וערטילאית ומכיוון שהפוטנציאל ההגנתי אינו רב.
11. לפיכך, הבקשה נדחית.
- ניתנה היום, י"ז אדר תשע"ג, 27 פברואר 2013, בהעדר הצדדים.